

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště č. 6

Ústí nad Labem

okresní pracoviště Děčín

Inspekční zpráva

Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola stavební Děčín
Čs. armády 10, 405 02 Děčín

Identifikátor ředitelství: 600 020 355

IZO: 110 028 601

Zřizovatel: MŠMT ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1

Školský úřad Děčín, Lázeňská 11, 405 02 Děčín

Čj.	061 216/99-3009
Signatura	tf7us201

Obsah

1 ÚVOD	3
1.1 Předmět inspekce	3
1.2 Termín inspekce	3
1.3 Složení inspekčního týmu	3
1.4 Ředitel(ka) VOŠ	3
1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá	3
2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM VOŠ	4
2.1 Výchovně vzdělávací program, učební plány a učební osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty	4
2.2 Další informace o výchovně vzdělávacím programu	4
2.3 Přehled o počtu ročníků, tříd a žáků	4
2.4 Poskytovaný stupeň vzdělání a označení absolventů včetně zkrácené podoby	5
3 ŘÍZENÍ VOŠ	6
3.1 Koncepční záměry, plánování	6
3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů	6
3.3 Odborné a pedagogické řízení	7
3.3.1 Organizační struktura	7
3.3.2 Personální struktura	8
3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků	8
3.3.4 Organizace školního roku	8
3.4 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení	8
3.5 Informační systém, vnitřní a vnější	8
3.6 Vedení povinné dokumentace	9
3.7 Výroční zpráva	9
3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům	9
4 PODMÍNKY A PRŮBĚH VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI	10
4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků	10
4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek	10
4.3 Hodnocení VOŠ z hlediska kvality vyučování	10
4.3.1 Cizí jazyky	10
4.3.2 Odborné předměty	11
4.3.3 Praktická příprava	14
4.4 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost	14
5 ZÁVĚR	15
5.1 Závěry inspekce	15
5.2 Doporučení inspekce k další činnosti	15
5.3 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu	16
5.4 Datum a podpis ředitele kontrolované VOŠ stvrzující převzetí zprávy	16
5.5 Další adresáti zprávy	16
5.6 Přípomínky ředitele školy	17

1 ÚVOD

1.1 Předmět inspekce

Komplexní posouzení činnosti vyšší odborné školy, dále jen VOŠ, dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Termín inspekce

20. až 22. dubna 1999

1.3 Složení inspekčního týmu

Vedoucí týmu:	Ing. Josef Chvosta
Členové týmu:	Mgr. Věra Slezáková
	Mgr. Radek Dlouhý
	Ing. Josef Toman
	Ing. Lili Langová
	Ing. Michal Jurašek

1.4 Ředitel VOŠ

Ing. Jan Vyhnálek

1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá

Povinná dokumentace škol dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních, středních a vyšších odborných škol, ve znění platných předpisů, 2. dodatek ke zřizovací listině ze dne 30. května 1996, čj. 20444/96-60, Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 31. prosince 1998, čj. 30164/98-21, inspekční dokumentace.

2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM VOŠ

2.1 Výchovně vzdělávací program, učební plány a učební osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty

Dle rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 31. ledna 1998, čj. 30164/98-21, s účinností od 1. září 1998 je škola oprávněna poskytovat vzdělání v následujícím jediném oboru.

Kód oboru	Název	Forma studia	Délka studia
36-42-N/001	Železniční stavitelství	denní	3 roky
		dálkové	4 roky
		dálkové	3 roky 6 měs.

Tento obor byl schválen MŠMT ČR dne 30. května 1996 pod čj. 20444/96-60. Učební dokumenty pro tříletou denní formu byly schváleny 10. dubna 1997 (čj. 18088/97-71) a pro dálkovou formu dne 14. listopadu 1996 pod čj. 30293/96-71. Učební plán i osnovy pro denní formu jsou orazítkovány kulatým razítkem MŠMT ČR na každé stránce, pro dálkovou formu je takto označen učební plán.

Studium je ukončeno absolutoriem.

Charakteristika studijního oboru

Je tříletý denní studium pro absolventy středních škol s maturitní zkouškou. Žáci jsou dle schválených učebních dokumentů orientováni na praktické zaměření v odborné oblasti železničního stavitelství. Žák získá znalosti nejen konstrukce železničních tratí (svršku a spodku, mostů a tunelů), jejich technologie výstavby a opravy, ale i o organizaci železniční dopravy. Absolvování oboru poskytuje předpoklady pro uplatnění např. ve funkcích projektanta a stavbyvedoucího železničních i ostatních inženýrských staveb.

2.2 Další informace o výchovně vzdělávacím programu

V 1. období studia dává škola žákům z netechnických středních škol možnost určitého vyrovnání vstupních vědomostí formou volitelných předmětů (např. geologie a základní deskriptivní geometrie, architektura, další cizí jazyk, matematika, hospodářský zeměpis). Ve 3. ročníku vykonají žáci zkoušky dle předpisu Českých drah OK2/2, po jejichž absolvování mohou žáci přímo nastoupit do funkcí u ČD bez dalšího zácviku.

2.3 Přehled o počtu ročníků, tříd a žáků

Ročník	Počet žáků v ročníku	Třída	Obor	Celkový počet žáků	Z toho dívek	Integrovaní zdr.postiž. žáci
I.	33	V1.A	36-42-N/001 Železniční stavitelství	9	2	0
		V1.B		13	2	0
		D1		11	3	0
II.	23	V2		23	7	1
III.	28	V3		16	0	0
		D3		12	3	0
Celkem	84	6		84	17	1

Po prvním ročníku třídy nynější třídy V2 ukončilo studium 38 žáků na vlastní žádost. Během tohoto školního roku odešlo z prvních ročníků denního studia 23 žáků a jeden žák studium přerušil, z prvního ročníku dálkové formy studia odešlo 12 žáků (10 pro absenci, jeden na vlastní žádost a jeden přestoupil na denní formu).

2.4 Poskytovaný stupeň vzdělání a označení absolventů včetně zkrácené podoby

VOŠ poskytuje vyšší odborné vzdělání zakončené absolutoriem. Označení absolventů: diplomovaný specialista v oboru železniční stavitelství, zkráceně DiS.

3 ŘÍZENÍ VOŠ

3.1 Koncepční záměry, plánování

VOŠ byla zřízena dne 1. září 1996 2. dodatkem ke zřizovací listině (čj. 20444/96-60 ze dne 30. května 1996), kterým se bývalá SPŠ změnila na VOŠ a SPŠ stavební. Studijní obor *železniční stavitelství*, který logicky navazuje na výuku tohoto a jiných stavebních oborů na SPŠ, nabízí jako jediná v České republice. Škola si vzdělávací program vytvořila na základě zkušeností se středoškolským stavebně zaměřeným železničním oborem a hlavně proto, že středoškolský obor *Železniční stavitelství* je již neaktivním oborem. Zavedení oboru také reaguje na rozsáhlou a dlouhodobou investiční činnosti na železnici (výstavba rychlostních koridorů), která je předpokladem pro uplatnění absolventů v praxi.

Kladně lze hodnotit praktické zaměření oboru, který vlastně vznikl ve spolupráci s Českými drahami.

Dalším záměrem je rozšířit výuku o další dva tříleté denní obory: *vodní stavby a ochrana památek a krajiny* a dvouletý obor pro absolventy stavebních a zemědělských středních škol s názvem *realizace zahrad*. Tyto obory jsou již schváleny MŠMT ČR a škola usiluje o jejich zařazení do výuky.

Roční plán školy je společný pro SPŠ i VOŠ a vychází z dlouhodobé koncepce. Jsou v něm uvedeny úkoly investičního charakteru (např. dokončení výstavby tělocvičny), z nichž některé byly v době inspekce již splněny, dále rozšíření vybavení školy, úkoly hospodářského úseku a úkoly v pedagogické činnosti. Zvláštní pozornost je v něm věnována právě VOŠ, zejména zajištění absolutoria pro první absolventy školy. Vždy je uvedena zodpovědná osoba.

Vlastní organizace výuky se všemi termíny (trvání období, prázdniny, souvislá praxe, zadání absolventských prací a další) jsou přehledně zpracovány v samostatném dokumentu.

Koncepce školy je reálná, plán práce je sestaven, úkoly v něm obsažené se postupně plní. V této oblasti ČŠI školu hodnotí nadprůměrně.

3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů

Obsahové a časové nesrovnalosti ve výuce vzhledem ke schváleným učebním dokumentům byly zjištěny ve výuce jazyků, matematiky a společenských věd.

Jazyková výuka je rozdělena na všeobecnou a odbornou část. Z předložených osnov, schválených MŠMT vyplývá, že všeobecná témata v anglickém jazyku se mají probírat v prvním, druhém a třetím období, odbornému jazyku je věnováno období páté a šesté. Výuka všeobecné němčiny je rozložena od dvou období, odbornému jazyku se žáci věnují tři období. Vyučující mají vypracované a ředitelem schválené tematické plány, které však neodpovídají ani obsahem ani časovým rozložením předloženým osnovám, jak vyplynulo z hospitací v hodinách i srovnáním se zápisy v třídních knihách. ČŠI tedy konstatuje, že schválené osnovy se při výuce neplní. Je ovšem otázka, zdali tento nedostatek není na prospěch výuky, neboť vyučovat na vyšším odborném studiu zaměřeném na železniční stavitelství okruhy jako jsou *Móda na dovolené*, *V sídlišti* (německý jazyk) nebo *Univerzity v Británii* a ve Spojených státech (anglický jazyk, 2. období), *Austrálie* (anglický jazyk, 3. období) není účelné. Právě tak lze pochybovat o poměru počtu hodin, věnovaných odborným a všeobecným tématům v anglickém jazyce (tři období všeobecné okruhy, dvě období odborný jazyk).

V předmětu **společenské vědy** bylo zjištěno, že v rozporu se schválenými osnovami byla v prvním období probírána etika a estetika místo psychologie a sociologie, přeraženo

do druhého období. Náplň výuky v předmětu psychologie a sociologie podle zápisů v třídních knihách neodpovídá předloženým osnovám.

Matematika je zařazena jako povinný výběrový předmět s dvouhodinovou dotací pro 1. období. Cílem je rozvoj samostatného, logického a abstraktního myšlení a získání matematického aparátu a dovedností pro další užití v odborných předmětech. Tomuto požadavku i plně vyhovují schválené osnovy, jejichž obsah tvoří základy diferenciálního a integrálního počtu. Schválené osnovy pro 1. období jsou ale realizovány až v období druhém. Dle sdělení vyučujícího a ředitele školy byla důvodem k rozšíření výuky matematiky potřeba sladit v 1. období vstupní úroveň vědomostí přijatých žáků. Výuka v 1. období probíhá pouze dle tematického plánu vyučujícího (není schválena osnova). Obsah výuky v 1. období (výroková logika, množiny, zobrazení) sice podporuje logické a abstraktní myšlení, rozhodně však neslouží ke srovnání rozdílné vstupní úrovně žáků k vzhledem k obsahovému požadavku schválených osnov (diferenciální a integrální počet) a i jeho vztah k potřebám dalších odborných předmětů je minimální.

V předložených učebních dokumentech byly dále nalezeny tyto formální nedostatky:

- pojmové - v učebním plánu (dále jen UP) jsou uvedeny povinné výběrové předměty. V poznámkách k UP se dále hovoří o volitelných předmětech,

- součtové a v počtech hodin - u předmětů povinného základu (A) uvádí UP ve 2., 3., 4. a 6. období 27 vyučovacích hodin. Dle sdělení ŘŠ toto číslo ve skutečnosti představuje celkový max. počet vyučovacích hodin pro období (tedy včetně výběrových apod.). V 1. období je však dáno 21 hodin a 6 výběrových je zvlášť. U povinných výběrových předmětů je uvedeno v 1. období 6 hodin, v celkovém součtu za studium pak ale jen 2 hodiny. Doporučení: dát pojmově i součtové do pořádku.

- v rozporu s vyhláškou MŠMT ČR č. 265/1996 nejsou u dálkového studia šedesátiminutové vyučovací hodiny. ŘŠ toto zdůvodnil potřebou zkoordinovat výuku denního i dálkového studia. Počty 45minutových hodin upravil ředitel tak, aby v přepočtu byl celkový počet hodin daných UP zhruba splněn (max. se liší o 30 minut) za období.

V odborných předmětech nebyly zjištěny žádné závažné obsahové ani časové rozdíly vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

I když některé rozdíly lze do určité míry akceptovat (výuka jazyků), jest nutné konstatovat, že v hodinách jazyků, matematiky a společenských věd výuka neprobíhá dle schválených učebních dokumentů.

3.3 Odborné a pedagogické řízení

3.3.1 Organizační struktura

Je společná pro střední i vyšší školu. Ředitel má zatím jednoho svého statutárního zástupce. Od nového školního chce jmenovat svého zástupce, který bude mít na starosti pouze záležitosti VOŠ. Tzv. poradní sbor ředitele je tvořen kromě ředitele a jeho zástupce ještě vedoucími předmětových komisí (jsou společné pro střední i vyšší školu), hospodářkou, tajemnicí a zástupcem rodičů. Pro střední školu je jmenován výchovný poradce, na VOŠ vzhledem ke specifčnosti studia je připraven poskytnout pomoc žákům především při výběru povolání ředitel školy.

Přímo v plánu školy je ustanoveno osm pedagogických porad během školního roku, z nichž některé mají kromě běžné agendy určenou další náplň (např. v říjnu nábor a propagace školy, v lednu vyhodnocení plánu za I. pololetí, v červnu výroční zpráva). Poradní sbor ředitele se schází dle potřeby.

3.3.2 Personální struktura

V tomto školním roce se na výuce ve vyšší odborné škole podílí celkem 20 učitelů, z nichž jsou 3 externisté. 14 (70 %) z nich vyučuje ve škole od jejího vzniku, ostatní první rok.

Ve škole vyučují pouze odborně způsobilí učitelé. jejich pedagogickou a odbornou způsobilost ukazuje následující tabulka:

Pedagogičtí pracovníci	Pedagogická a odborná způsobilost			
	Pedagogická i odborná způsobilost		Jen odborná způsobilost	
	interní	externí	interní	externí
Učitelé	14	1	3	2

Z celkového týdenního počtu 105 hodin jich je 34 odučeno bez pedagogické způsobilosti.

3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Vedení školy si uvědomuje důležitost dalšího vzdělávání učitelů a dle možností toto podporuje. Kromě studijních pobytů (Letní škola dějepisu a občanské nauky, němčina pro VOŠ v GOETHE institutu aj.) umožňuje pracovníkům i žákům formou exkurzí (např. na zkušebním železničním okruhu, stavba vysokorychlostní tratě v zahraničí) seznamovat se s nejnovějším vývojem v oboru. Ředitel školy se sám také zúčastňuje odborných akcí a porad pořádaných generálním ředitelstvím Českých drah.

3.3.4 Organizace školního roku

Studium je organizováno dle § 1 vyhlášky MŠMT ČR č. 265/1996 Sb., kterou se ustanovují podrobnosti o organizaci studia a jeho ukončování ve VOŠ, ze dne 27. září 1996. V letošním školním roce budou žáci školy poprvé konat absolutorium. Jeho termíny jsou rovněž tak v souladu s ustanovením § 7 odst. 1 výše citované vyhlášky.

Organizační struktura školy je funkční a jejím potřebám vyhovuje. Personální obsazení školy je odborným zajištěním výuky nadprůměrné.

3.4 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení

Pro školní rok je sestaven plán kontrol jednotlivých oblastí (bezpečnosti, hospitace, dokumentace apod.). Faktem je, že hospitační činnost vedení školy na vyšší škole není zaznamenána a ředitel školy uvádí, že probíhá spíše neformálním způsobem. Zde jsou ale možné příčiny nedostatků v plnění schválených učebních dokumentů.

Pro hodnocení učitelů má ředitel vypracována kritéria, s kterými byli tito seznámeni. Dle naplnění těchto jsou potom určovány nadtarifní složka platu.

Žáci VOŠ jsou klasifikováni dle klasifikačního řádu školy, který byl schválen MŠMT ČR pod čj. 14681/97-71.

Kontrolní systém je deklarován, v praxi se ale více uplatňuje jeho formální zaměření (např. na dokumentaci). ČŠI hodnotí podprůměrně.

3.5 Informační systém, vnitřní a vnější

Způsob předávání informací uvnitř školy má obvyklou formu: z pravidelných i mimořádných porad přenášejí tyto třídní učitelé k žákům. K aktuální informovanosti slouží

informační nástěnky na chodbách školy. Samozřejmou součástí je bezprostřední denní styk učitelů s vedením a žáky školy. K důvěrným údajům mají přístup pouze pověřeni pracovníci.

Přesto, že škola pracuje teprve třetím rokem a zatím z ní nevyšli žádní absolventi, je díky pobytům žáků na praxi a spolupráci s drážními organizacemi poměrně dobře známá v odborné veřejnosti. Pro zájemce o studium vydává škola letáky se základními informacemi. Pro rozšíření povědomí o škole v občanské veřejnosti zavádí škola vlastní Internetovou stránku.

Informační systémy školy jsou funkční, zájemcům se informace dostanou včas a v plné míře.

3.6 Vedení povinné dokumentace

Zvolená forma dokumentace poskytuje všechny potřebné údaje o žácích, jejich klasifikaci a docházce. Podmínky docházky si určují učitelé pro každý předmět samostatně.

V rámci tohoto bodu byla provedena kontrola dokumentace související s přijímacím řízením a nebyly v tomto ohledu shledány závady. Všichni přijatí a dosud studující žáci měli doloženu kopii maturitního vysvědčení, a pokud toto v ojedinělých případech scházelo, nebyli již tito studenti této VOŠ (studia zanechali, odešli studovat na VŠ apod.). Převážná většina maturitních vysvědčení přijatých studentů byla zaměřena na stavební obory. Rovněž tak bez závad byly smlouvy se subjekty, kteří zajišťují pro žáky školy praxi.

Pro první absolventy v tomto školním roce jsou příslušné předepsané tiskopisy přichystány.

Dokumentace školy je vedena řádně a v souladu s platnými ustanoveními.

3.7 Výroční zpráva

Výroční zpráva je zpracována společně pro VOŠ a SPŠ. Je zpracována v souladu s § 17e odst. 2, 3 a 4 zákona č. 564/1991 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění platných předpisů a respektuje požadavky, které pro její zpracování vydal školám v okrese školský úřad. Údaje v ní uvedené odpovídají skutečnosti.

ČŠI hodnotí výroční zprávu jako průměrnou.

3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Rozpočet školy zabezpečuje provoz školy a umožňuje realizovat vzdělávací program školy. ČŠI se neseťkala při inspekční činnosti s projevy plýtvání finančních prostředků.

Výše školného je 3.000,- Kč pro školní rok. Je splatné ve dvou splátkách. Na základě žádosti žáka lze v odůvodněných případech toto snížit.

Za formu sponzorství lze považovat spolupráci s generálním ředitelstvím ČD (divize Dopravní cesty) a kabinetem bezpečnosti práce, díky které mohou žáci vykonat odborné zkoušky zdarma a škola dostává zdarma předpisy.

Nehodnoceno.

4 PODMÍNKY A PRŮBĚH VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

Pro výuku jsou využívány prostory SPŠ. Třídy vyšší školy jsou umístěny odděleně od tříd střední školy. Vybavení tříd je standardní, jejich počet dostačuje potřebám výuky, potíže v tomto směru nevzniknou ani při nárůstu počtu tříd. Pro výuku škola používá učební pomůcky a zařízení střední školy, které je dostatečné. Za zmínku stojí multimediální učebna, vybavená kromě jiného velkoplošným televizním projektořem. Na dobré úrovni je rovněž hardwarové a softwarové vybavení výpočetní techniku.

Pro výuku je žákům doporučena v každém předmětu vhodná literatura. Využívá se i vysokoškolských skript, z nichž některé části (výtahy) jsou k dispozici žákům okopírované. Pro některé předměty zpracovali učební texty sami pracovníci školy. Žákům slouží i školní knihovna, kde mají k dispozici počítače. Škola je připojena na Internet.

Materiálně technické podmínky umožňují škole plnit studijní program v plném rozsahu. Vybavení školy je spíše nadprůměrné.

4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Světelné i tepelné podmínky ve třídách jsou vyhovující. Na chodbách i ve třídách je uklizeno a čisto. Prostory školy působí estetickým dojmem. Prostředí i chování učitelů k žákům přispívá ke kultivaci jejich chování.

Občerstvení je možno zakoupit přímo v prodejně občerstvení ve škole (je zde i prostor pro jeho konzumaci), obědy lze si zajistit ve školní jídelně. Ubytování je rovněž možno zajistit v domově mládeže.

Pro žáky VOŠ je vydán řád školy.

Psychohygienické podmínky mají standardní dobrou úroveň.

4.3 Hodnocení VOŠ z hlediska kvality vyučování

Hospitované hodiny byly hodnoceny z hlediska cílů a obsahu učebních jednotek, činnosti učitele (organizace práce, projevu a stylu, volbě metod a forem směrem k VOŠ), učebního procesu (činnosti žáka, jeho motivaci a stimulaci, zájmu a aktivitě, komunikace mezi učitelem a žáky, schopnosti aplikace, tvořivosti a sebehodnocení), podmínek učebního procesu a prostředků a jejich využití.

4.3.1 Cizí jazyky

Anglický a německý jazyk

Plánovaný počet hospitací v anglickém jazyku musel být zredukován pro nečekanou nepřítomnost jednoho vyučujícího, byly tedy zhlédnuty tři hodiny. Všechny byly vedeny v anglickém jazyce, ve dvou se pracovalo s odbornými texty. Velmi dobré jazykové i odborné zázemí vyučujících bylo zřejmé, stejně tak jako jejich snaha o komunikativní výuku. Tuto snahu dosti stěžoval fakt, že vyučující nemají vhodné učebnice a příprava odborných materiálů je náročná na čas učitele. Zřejmě proto se komunikace odehrávala pouze mezi žákem a vyučujícím a v konečném důsledku žáci mluvili méně než učitel. Ve sledované hodině dálkového studia byla hodina založena na práci s učebnicí a náplň tvořila jednotlivá cvičení tak, jak po sobě následovala. Kladem

této hodiny byl individuální přístup vyučujícího k žákům, umožněný i malým počtem přítomných.

Zhlédnuté hodiny německého jazyka měly obdobné klady a zápory jako hodiny angličtiny. I přes malý počet přítomných žáků výuka byla převážně frontální, založená na práci s textem. Ústní projev měl formu překladu jednotlivých vět, které vyučující žákům diktoval, někdy dokonce po několika slovech. Zcela chyběla tvořivá komunikace, simulující budoucí využití cizího jazyka v praxi. Naopak ta část výuky, v níž se žáci připravovali na porozumění odborným textům, byla velmi důkladná.

Výuka jazyků je velmi solidní, pokud se jedná o přípravu absolventů na případné studium odborné literatury, příprava na odbornou komunikaci je znatelně slabší. Celkově lze hodnotit úroveň cizojazyčné výuky jako průměrnou. Pozornost je třeba věnovat vytvoření takových osnov, které by odpovídaly charakteru školy a profilu absolventa.

4.3.2 Odborné předměty

Matematika

Po personální stránce je výuka zabezpečena odborně i pedagogicky způsobilým vyučujícím. Dobrá je nabídka literatury. Dle přímého dotazu ve třídě je tato však málo žáky využívána, většina se připravuje na základě materiálů z přednášek. Při přednáškách je teorie omezována na nezbytné minimum a důraz je kladen na praktičnost výuky a osvojování si nových poznatků na bohaté databázi konkrétních příkladů. Důraz je kladen na sepětí s dalšími odbornými předměty, pro něž si žáci v druhém období osvojují potřebný matematický aparát. Jedna hodina dotace je využívána k přednášce, kdy těžiště práce je na vyučujícím, druhá pak k procvičování. Je sledována průběžná příprava žáků formou testů.

Z hlediska činnosti učitele lze kvalitu vyučování matematiky hodnotit jako spíše nadprůměrnou. Praktičností, souvztažností s odbornými předměty i vlastní organizací výuky (přednáška - cvičení) se kvalitativně odlišuje od výuky matematiky na středních školách. Minimalizací teorie pak na druhé straně nezabředává do vysokoškolských vod.

Výpočetní technika

Předmět je určen uživatelům pracujícím s programem AutoCAD. Jeho cílem je získání základních vědomostí k uživatelskému ovládnutí AutoCADu a zvládnutí způsobu práce na základě příkazů české verze.

Výuka probíhá v souladu s osnovami. Tyto rovněž stanovují požadavky na materiální vybavení učeben. Tyto škola nejen splňuje, ale průběžně realizovanou modernizací i překračuje. Výuka je zajištěna odborně způsobilým vyučujícím s bohatými zkušenostmi z praxe. Tento učí na škole první rok a podmínku pedagogické způsobilosti zatím nesplňuje. Výuka v hospitovaných v hodinách probíhala v souladu s požadavky osnov pouze ve skupinách. Důraz byl kladen na činnostní složky výuky, maximálně se uplatňoval individuální přístup vyučujícího. Jednotlivé hodiny byly předem pečlivě připraveny.

Kvalitu výuky výpočetní techniky hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

Betonové konstrukce

Předmět patří k nejdůležitějším průpravným odborným předmětům aplikovaným v profilujících předmětech. Obsahem 1. ročníku je technologie betonu, 2. ročník je naplněn výpočty a navrhováním konstrukčních prvků.

Výklad ve sledovaných hodinách byl odborně na úrovni, v trendu vysokoškolské výuky, přesto srozumitelný, doplňován grafickými příklady na tabuli včetně výpočetního postupu a konečného výsledku. Jazykový projev vyučující byl plynulý, terminologicky správný, důležité poznámky jsou diktovány. Žáci pozorně sledovali přednášku, pracovali současně do svých sešitů, kladně reagovali na aktivizaci při postupu (vyučující navazovala na poznatky jim již známé). Kladem výuky je zavádění výpočtů podle eurokódů, žákům jsou doporučována vysokoškolská skripta ze Stavební fakulty, důležité partie z nich vyučující žákům kopíruje pro domácí studium anebo pro práci v hodině.

Úroveň výuky je na vysoké úrovni v duchu studia VOŠ - jak odborně tak metodicky. Díky příjemnému pracovnímu ovzduší, snaze vyučující i zájmu žáků lze předpokládat trvalejší efekt vyučovací hodiny

Dřevěné a kovové konstrukce

Cílem předmětu je naučit žáky navrhování a posuzování prvků stavebních konstrukcí ze dřeva a oceli pro možnou aplikaci v profilových předmětech, zejména v konstrukčním cvičení. Sledovaná hodina byla konzultační v rámci kumulovaných hodin cvičení následně po teoretické výuce. Konkrétně se jednalo o ročníkový projekt k tématu ocelové konstrukce, který bude obsahovat výpočet a výkresovou dokumentaci. Zadání je individuální (alternativní řešení) - girlandové svařované vazníky, i jiné vazníky. V hodině žáci mohli řešit své problémy nad ukázkami výkresů i výpočtů - pro sjednocení způsobu zpracování, formální úpravu atd. Vyučující čerpá z vysokoškolských skript Stavební fakulty a norem, které jsou rovněž k dispozici žákům. Žáci mají k dispozici i skripta, která vyučující sestavil pro potřebu školy.

I když nebyla možnost hospitace přednášky, bohaté zkušenosti vyučujícího jsou předpokladem, že budou pro žáky oboru přínosem.

Železniční stavitelství

Přednášky jsou odborně na vysoké úrovni, přehledné, doplněné řadou náčrtů konkrétních provedení, citací drážních předpisů, norem a osobními zkušenostmi vyučujícího. Jsou bezprostředně aktualizovány s ohledem na vysokorychlostní tratě. Vedle technických detailů seznamují žáky s ekologickými aspekty železniční dopravy. Velmi se osvědčuje televize s velkoplošnou obrazovkou. Učitel může zastavením obrazu ukázat a dovysvětlit konstrukční detaily. Žáci vzhledem ke svému věku a zájmu o obor jsou soustředěnější pozornější a dotazy k doplnění látky jsou podstatné.

Úroveň výuky odpovídá poslání VOŠ a je odborně i metodicky velmi dobrá.

Stavební mechanika

Přednáška byla velmi dobře připravena včetně řešení konkrétního numerického zadání, což částečně supluje i cvičení v tomto předmětu. Velmi cennou nabídkou na konci přednášky byla možnost okopírování řešení probíraného numerického příkladu. K dalšímu procvičování byla na konci tohoto dvouhodinového celku zadána domácí úloha s poukazem na eventuelní konzultace. Přednášená látka se svým rozsahem i náročností se velmi přibližuje úrovni vysoké školy. Učební texty, které pro interní potřebu VOŠ velmi pečlivě vypracoval přednášející, obsahují veškerou látku danou osnovami. Tyto jsou k dispozici všem posluchačům, kteří si mohou kopie buď zakoupit nebo za určitý poplatek zapůjčit.

Úroveň výuky předmětu je velmi dobrá.

Konstrukční cvičení

V průběhu 1. ročníku tohoto vyučovacího předmětu by se žáci měli naučit zásadám provádění základní stavební dokumentace (studie, prováděcí výkresy jednoduchého objektu). Vzhledem k rozdílným vstupním dovednostem i znalostem je to cíl náročný a vyžaduje efektivní výuku. Ve druhém a třetím ročníku je obsah předmětu zaměřen na profilující odborné předměty oboru.

V 1. ročníku mají žáci zadány ročníkové projekty (např. jednoduché drážní objekty, jednoduché rodinné domky) a pracují dle individuálního časového plánu schváleného vyučujícím. V hodinách je žákům ponechána možnost vzájemné konzultace a společné práce, což ale může způsobit, že hodina postrádá klidnou pracovní atmosféru nutnou k intelektuální práci a snižuje efektivnosti tohoto způsobu práce. Grafická úroveň prací žáků je průměrná i slabší (nelišily se příliš výkresy absolventů SPŠ stavební od výkresů absolventů nestavebních škol).

Použitím vhodnější metody by efektivnější hodiny byly větším přínosem pro žáky, takto ČŠI hodnotí konstrukční cvičení pouze průměrně.

Stavební stroje, inženýrské stavitelství, pozemní stavitelství

Předměty jsou tématicky koncipovány jako předměty doplňující vzdělání v tomto směru zejména absolventům nestavebních středních škol. Náplň výuky odpovídá úrovni některých specializovaných stavebních oborů na stavebních středních školách (např. stavební stroje, vodohospodářské stavby a další).

Výuka má charakter přednášek. Převládá v nich popisný charakter výkladu, jsou ale odborně i metodicky až na výjimky dobře zvládnuty. Je patrná snaha o názornost (pomůcky, prospekty), ale vynaložené úsilí bylo ze strany žáků mnohdy přijímáno spíše pasivně. Z průběhu sledovaných přednášek bylo zřejmé, že někteří absolventi stavebních středních škol tuto probíranou látku již v určité formě absolvovali. Překvapující byla velmi malá účast žáků v některých hodinách, a proto ČŠI doporučuje doplňovat přednášky větší názorností, případně střídát vyučovací metody např. diskusí na základě samostudia atd.

Obsah učiva těchto předmětů je středoškolský (mají doprovodně informační charakter), tím spíše by měl být způsob výuky na vyšší intelektuální úrovni, zaměřený na problematiku, technologické novinky, aby i absolventům stavebních oborů přinesl nové poznatky. Celkově hodnoceno průměrně.

Geodetika, Mosty, Železniční provoz

Hodina *geodetiky* byla vedena řádně a metodicky správně. Kvalita zápisu na tabuli byla velmi přehledná (geometrické náčrty i odvození vzorců). S ohledem na novou laserovou měřicí techniku jsou žáci vedeni k užívání pro měření úhlů gradů. Práce žáků byla soustředěná, kontrolou jejich sešitů ČŠI zjistila slušně vedené poznámky.

Exkurze na stavbě *mostu* na rychlostním koridoru Děčín - Praha byla smysluplně připravena neboť studenti se setkali se zástupcem investora a projekční kanceláře, kteří podali velmi podrobný výklad a odpověděli na dotazy žáků.

V předmětu *železniční provoz* se žáci seznámí se zákonem o drahách, pravidly technického provozu na železnici, návěstními a dopravními předpisy. Předmět je vyučován odborně kvalifikovaným učitelem. Tomu odpovídá i odborně přesný výklad předpisů. Jeho tempo je přiměřené, jsou uváděny příklady z praxe. Příslušné předpisy mají žáci k dispozici.

Úroveň výuky v těchto předmětech odpovídá poslání vyšší školy, je spíše nadprůměrná.

Absolventské práce

Zadání témat prací žákům bylo provedeno včas. Témata absolventských prací odpovídají náplni učiva a zaměření oboru. Jsou v nich řešeny úlohy z konkrétních stanic a tratí v regionu (rekonstrukce nástupišť, komplexní odvodnění stanice, zrušení a náhrada výhybky ve stanici, komplexní rekonstrukce traťového úseku a další). Témata jsou dána na vědomí Českým drahám, divizi Dopravní cesty.

4.3.3 Praktická příprava

Odborná praxe je začleněna do všech ročníků. Dvoutýdenní praxe v letních obdobích 1. i 2. ročníku je zaměřena na práce mistra trati a vrchního mistra.

Souvislá odborná praxe 3. ročníku probíhala v zimním období od září 1998 do prosince téhož roku. Podniky a firmy pro praxi (např. soukromý dopravce na železnici, správy tratí a správy budov ČD, traťové strojní stanice) byly dobře vybrány. Písemné smlouvy se subjekty, v jejichž zařízeních se realizovala, jsou uzavřeny formálně správně. V každé byl uveden odpovědný pracovník a nechybělo rovněž zhodnocení. Žáci na souvislé praxi byli pojištěni u příslušné firmy.

Celkově ČŠI hodnotí úroveň výuky v odborných předmětech železničního stavitelství velmi dobře a jako odpovídající náplni a formou poslání VOŠ. Problematičtější je výuka v „doprovodných“ odborných předmětech zaměřených na pozemní stavitelství. Dobrá je i úroveň výuky v matematice a průměrná v jazykách, pomíneme-li ovšem u těchto předmětů nesoulad se schválenými učebními dokumenty.

4.4 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Škola udržuje již druhým rokem kontakt se zahraniční školou v Dánsku, jejíž učitelé již v Děčíně byli a v příštím školním roce se připravuje výměna žáků. Zájem o spolupráci projevila škola z Ruska.

Příkladná je spolupráce s regionálními i celostátními organizacemi Českých drah. Tyto se podílejí na zajišťování praxe a organizují pro žáky i pracovníky školy odborné zkoušky a kurzy (např. personalistika, proškolení středního managementu). Připravovaná dohoda mezi školou a generálním ředitelstvím ČD umožní žákům lepší využití informačních center ČD, výhodnější podmínky pro praxi zejména souvislou a poskytnutí jízdních slev pro žáky.

Soukromé firmy, s kterými škola spolupracuje, se rovněž podílejí na zajištění praxe žáků, ale zaplatily škole zájezd a exkurzi do zahraničí. Jedna firma škole darovala plotr, přispívají též finančně na společenské akce školy (ples).

Velmi dobrá je spolupráce školy s muzeálními železnicemi při údržbě tratí i technických projekčních pracích.

V této oblasti ČŠI školu hodnotí velmi dobře.

5 ZÁVĚR

5.1 Závěry inspekce

Studijní obor *železniční stavitelství*, který Vyšší odborná škola v Děčíně vyučuje jako jediná v republice, je obor perspektivní. Jeho výuka navazuje na tradici výuky stavebních oborů na SPŠ. V letošním školním roce budou ze školy vycházet první absolventi.

ČŠI konstatuje, že dosavadní přístup školy k výuce oboru a její úroveň jsou v některých směrech velmi dobré. Sem patří zejména:

- trvalá spolupráce vedení školy s celostátními a regionálními organizacemi Českých drah i soukromými firmami při přípravě učebních dokumentů i vlastní výuce, což výrazně podporuje praktické zaměření oboru

- předchozí bod také škole usnadňuje organizaci a zajištění smysluplné odborné praxe pro žáky a napomáhá umožňovat další odborné vzdělání učitelů

- rovněž tak škole přináší další výhody (např. zajištění odborných zkoušek pro žáky, jízdní slevy) a lze předpokládat, že se odrazí i při umístování absolventů školy v praxi

- zajištění odborně kvalifikovaných učitelů pro výuku všech předmětů

- velmi dobrá úroveň výuky, odpovídající náplní i metodicky výuce ve VOŠ, v odborných předmětech železničního stavitelství

Zásadní nedostatky, které ČŠI při inspekci zjistila, je nedostatečně prováděná kontrola výuky a s tím související obsahové a časové rozdílnosti ve výuce jazyků, matematiky a společenských věd proti schváleným učebním dokumentům, což jest porušením ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Jiné porušení obecně závazných právních norem nebylo zjištěno.

Na základě zjištěných skutečností ČŠI hodnotí podmínky a úroveň výuky studijního oboru Železniční stavitelství na VOŠ Děčín jako spíše nadprůměrné.

Ředitel školy vytvořil vhodné podmínky pro výkon inspekční činnosti v souladu s § 3 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství v platném znění.

5.2 Doporučení inspekce k další činnosti

- zpracovat náplň osnov jazyků tak, aby lépe odpovídala charakteru a poslání vyšší odborné školy,
- ve výuce jazyků posílit komunikativní složku,
- přehodnotit koncepci a obsah výuky matematiky na škole,
- zlepšit kontrolní činnost, aby nedocházelo k časovým a obsahovým rozdílům vůči schváleným učebním dokumentům ve všech předmětech.

5.3 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu

razítko

V Chomutově dne 18. května 1999

Podpisy inspektorů:	vedoucí týmu:	Ing. Josef Chvosta.....
	členové týmu:	Ing. Josef Toman.....
		Mgr. Věra Slezáková.....
		Mgr. Radek Dlouhý.....
		Ing. Lili Langová.....
		Ing. Michal Jurašek.....

5.4 Datum a podpis ředitele kontrolované VOŠ stvrzující převzetí zprávy

Inspekční zprávu jsem převzal dne

razítko

Podpis ředitele:

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

5.5 Další adresáti zprávy

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Zřizovatel		
Školský úřad		

5.6 Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text